

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Рівненський державний гуманітарний університет
Факультет документальних комунікацій та менеджменту
Кафедра бібліотекознавства і бібліографії

*Звітна наукова конференція викладачів,
аспірантів, співробітників і студентів
РДГУ*

21—22 лютого 2012 р.

*Секція «Актуальні проблеми
бібліотекознавства і бібліографії»*

УДК 02
ББК 78
З–42

Звітна наукова конференція викладачів, аспірантів, співробітників і студентів РДГУ, 21—22 лют. 2012 р. Секція «Актуальні проблеми бібліотекознавства і бібліографії» / Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. — Рівне : РДГУ, 2012. — 52 с.

Збірник складений на основі матеріалів секції наукової конференції, проведеної кафедрою бібліотекознавства і бібліографії Рівненського державного гуманітарного університету. До нього увійшли тексти і тези доповідей, в яких розглядаються актуальні питання книгознавства, бібліотекознавства і бібліографії в Україні.

Редакційна колегія:

ЖУК В. М. — відповідальний редактор

Члени редколегії:

ШВЕЦОВА Г. М., ТРАЧУК Л. Ф., МІЛЯСЕВИЧ І. В.

Рекомендовано до друку методичною секцією Ради факультету ДКМ
Рівненського державного гуманітарного університету,
протокол № 2 від 10 вересня 2012 р.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2012

Весь асортимент інформаційних ресурсів та послуг бібліотеки ВНЗ представляють на власному веб-сайті. Веб-сайт бібліотеки вишу повинен відповідати як інтересам і вимогам студентської аудиторії, так і вимогам сучасних технологій. Для зручності користування веб-сайт бібліотеки має бути оснащений чіткою системою навігації та виконувати функцію виховання інформаційної культури та навчання користувачів.

Серед багатопланового комплексу завдань бібліотек ВНЗ, зумовлених зміною освітньої парадигми, необхідно виділити:

- моніторинг інформаційних потреб користувачів;
- формування документних ресурсів на всіх носіях інформації;
- розвиток бібліотечних комп'ютерних технологій;
- створення внутрішньої вузівської мережі із доступом до Інтернету;
- впровадження нових форм і методів дистанційного інформаційного обслуговування;
- створення електронної бібліотеки;
- участь у корпоративних бібліотечних інформаційних системах;
- організацію доступу до світових наукових і освітніх інформаційних ресурсів.

Список літератури

1. Коряковцева Н. А. Роль библиотеки в формировании корпоративной идентичности вуза / Н. А. Коряковцева // Науч. и техн. б-ки. — 2009. — № 7. — С. 5—10.
2. Кузьмінська О. Г. Інституційний репозитарій як складова електронної бібліотеки сучасного ВНЗ [Електронний ресурс] / О. Г. Кузьмінська. — Режим доступу: <http://www.ukrdeti.com/firstforum/m19.html>. — Назва з екрана.

УДК 027.7:021.4:378.147

Романуха Зоя

ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОГРАФІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Закон України „Про бібліотеки і бібліотечну справу” гарантує право користувачів бібліотек на вільний доступ до інформації, знань, залучення до цінностей національної та світової культури, науки та освіти, що зберігаються в бібліотеках [1]. З огляду на це бібліотеки вищих навчальних закладів (ВНЗ) вивчають та прогнозують потреби користувачів у бібліографічних та інформаційних послугах, постійно розширюють асортимент цих послуг і підвищують їх якість; створюють багатофункціональні системи бібліографічного обслуговування користувачів, удосконалюють бібліографічно-інформаційний сервіс шляхом подальшого впровадження автоматизації бібліотечних процесів; допомагають студентам освоювати комп'ютерну техніку і новітні інформаційні технології, формують навички пошуку інформації в електронній формі та ін. [2].

Визначення „самостійної роботи студентів” (СРС) наведено в Законі України „Про вищу освіту” (2002 р.), а також у „Положенні про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах” (1993 р.), де воно трактується як одна з форм організації навчання поряд з навчальними заняттями, що може виконуватися в бібліотеці ВНЗ.

Н. П. Пасмор використовує поняття „бібліотечно-інформаційне забезпечення” СРС, розуміючи його як вид інформаційної діяльності, спрямованої на формування документних, інформаційних і когнітивних ресурсів, здатних повно й оперативно задовольнити інформаційні потреби студентів, пов’язані із самостійною роботою [3, с. 22].

У міждержавному стандарті ГОСТ 7.0—99 „Информационно-библиографическая деятельность, библиография. Термины и определения” наведено термін „інформаційно-бібліографічне забезпечення”, що трактується як сукупність інформаційно-бібліографічних ресурсів і послуг для задоволення довготривалих потреб в інформації [4, с. 6].

У повідомленні, що пропонується, розглянуто лише аспект інформаційно-бібліографічного забезпечення СРС.

Згідно з „Положенням про організацію навчального процесу у ВНЗ”, навчальний час, відведений для СРС, повинен становити не менше 2/3 загального обсягу навчального часу студента, відведеного для вивчення конкретної навчальної дисципліни. Така кількість годин змушує бібліотеки ВНЗ особливу увагу приділити забезпеченню СРС.

Бібліотеки ВНЗ здійснюють оперативну та якісну допомогу в СРС (виконанні індивідуальних занять, підготовці виступів, доповідей, практичних робіт та інших форм СРС) через використання різних форм традиційного масового бібліографічного інформування. Оперативною формою традиційної інформаційної роботи з популяризації нової літератури, що надійшла в бібліотеку, є бюлетені або списки нових надходжень. Дієвими залишаються виставки нових надходжень. На них можуть бути представлені як всі види документів, так і лише окремі види документів (довідкові видання, автореферати дисертацій тощо).

Всебічно інформувати студентів та допомагати їм у самостійній роботі покликаний комплексний захід „День інформації”. Він включає декілька заходів: виставку-перегляд літератури; огляди окремих видів видань; презентації окремих книг; консультації бібліографа тощо.

Крім традиційних форм бібліографічного інформування у сучасному інформаційному сервісі бібліотек ВНЗ застосовується підготовка і видання власних інформаційних ресурсів (бібліографічних, фактографічних, тематичних, повнотекстових баз даних).

Бази даних (БД) є основою для здійснення комплексу інформаційних послуг. Студенти, працюючи з бібліографічними БД при пошуку книг, журнальних або газетних статей, переконаються в перевагах комп’ютерного пошуку; вивчають нові види пошуку (за ключовими словами, за словником і т.д.); навчаються зберігати результати в електронному вигляді. Поряд з можливістю доступу до документів у своїх фондах бібліотеками ВНЗ

надається доступ в електронній формі до інших БД: повнотекстових БД журналів з різних галузей знань, правових БД.

Самостійно здійснювати пошук необхідної інформації студенти можуть також за допомогою інших електронних ресурсів бібліотеки (електронних каталогів, повнотекстових видань, БД реферативних журналів та ін.).

Здійснюючи бібліографічне інформування, бібліотеки ВНЗ відзначають низьку інформаційну культуру студентів. Для підвищення інформаційної культури користувачів у бібліотеках ВНЗ здійснюють заняття з курсу «Основи інформаційної культури». Цей курс містить теоретичні та практичні заняття. Деякі бібліотеки вузів навіть підготували електронні варіанти книг з курсу «Основи інформаційної культури».

Сучасні бібліотеки ВНЗ надають доступ до своїх інформаційних ресурсів також за допомогою мережі Інтернет. У багатьох бібліотеках працює власний веб-сайт. Серед доступних на ньому матеріалів наявні такі, як електронний каталог та електронна картотека статей, новини бібліотеки, анонс майбутніх заходів, інформація про наукову діяльність бібліотеки [5].

Отже, університетська бібліотека посідає важливе місце в науковій, освітній, інформаційній та культурній інфраструктурі вищого навчального закладу. Виконуючи роль наукового, освітнього, комунікаційного, інформаційного та просвітницького центру, бібліотеки ВНЗ в перспективі мають удосконалювати традиційні і розвивати нові форми і методи інформаційно-бібліографічного забезпечення самостійної роботи студентів.

Список літератури

1. Про бібліотеки і бібліотечну справу : Закон України, 27 січ. 1995 р. № 32/95-ВР // Відом. Верхов. Ради України. — 1995. — № 7. — Ст. 45; Те саме. В редакції Закону № 1561-III (1561-14) від 16.03.2000, із змінами, внесеними згідно із Законами № 2120-III (2120-14) від 07.12.2000, № 2905-III (2905-14) від 20.12.2001, № 380-IV (380-15) від 26.12.2002, № 594-IV (594-15) від 06.03.2003, № 1344-IV (1344-15) від 27.11.2003, № 107-VI (107-17) від 28.12.2007, № 1388-VI (1388-17) від 21.05.2009 // Відом. Верхов. Ради України. — 2009. — № 39. — Ст. 557; Те саме [Електронний ресурс]. — Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=32%2F95. — Назва з екрана.
2. Шульга О. Посилення культурно-просвітницької та виховної функції бібліотеки / О. Шульга // Вища освіта України. — 2008. — № 1. — С. 64—71.
3. Пасмор Н. П. Бібліотечно-інформаційне забезпечення самостійної роботи студентів : монографія / Н. П. Пасмор. — К. : Кондор, 2006. — 116 с.
4. ГОСТ 7.0—99. Информационно-библиографическая деятельность, библиография. Термины и определения. — Минск : Межгос. совет по стандартизации, метрологии и сертификации, 1999. — 27 с.
5. Доценко О. Ф. Деятельность библиотеки по организации самостоятельной работы студентов / О. Ф. Доценко // Науч. и техн. б-ки. — 2007. — № 7. — С. 34—38.

ЗМІСТ

Підсекція:

Сучасні проблеми теорії і практики книжкової та бібліотечної справи і бібліографії

Швецова-Водка Галина

Навчання студентів спеціальності „Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія” оволодінню системою книгознавчих знань

Жук Вікторія

Вивчення основ архівної справи майбутніми фахівцями спеціальності „Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія” в гуманітарному університеті

Шатрова Марина

Бібліополістика — дисципліна книгознавчого циклу

Остапчук Юлія

Функції соціальних комунікацій в концепціях різних авторів

Грогуль Олена

Бібліотечні інформаційні продукти і послуги

Ковальчук Юлія

Організація квестів у бібліотеці (з досвіду Рівненської державної обласної бібліотеки)

Олейніченко Наталія

Особливості створення бібліотечного веб-сайту (на прикладі веб-сайту Уманської міської централізованої системи бібліотек)

Грипич Світлана

Наукова діяльність бібліотеки Рівненського державного гуманітарного університету в умовах модернізації освіти України

Семенюк Галина

Науково-методичне забезпечення як один із чинників удосконалення діяльності бібліотек ВНЗ (з досвіду роботи Наукової бібліотеки РДГУ)

Поліщук Світлана

Особливості бібліотечного менеджменту в бібліотеках ВНЗ та професійний імідж бібліотечного працівника як складова іміджу бібліотеки

Коломієць Ніна, Печончик Богдана

Електронний та традиційний каталоги бібліотеки ВНЗ: питання взаємодії в умовах інформаційного суспільства

Луцишина Тетяна

Інформаційні ресурси університетської бібліотеки в контексті інформаційного забезпечення навчального процесу

Романуха Зоя

Інформаційно-бібліографічне забезпечення самостійної роботи студентів

Підсекція:

***Історія вітчизняної книги,
бібліотечної справи та бібліографії***

Кашуба Христина

Історія бібліотеки с. Заводське (Буського району Львівської області)

Вільчик Анжела

Історія і сучасний стан Стеблівської сільської бібліотеки (Здолбунівського району Рівненської області)

Трохимчук Галина, Жук Вікторія

З історії сільської бібліотеки (с. Грушівка Березнівського району Рівненської області)

Якульська Ганна

Історія та сучасний стан бібліотеки с. Смідин (Старовижівського району Волинської області)

Дяківнич Наталія

З історії Заставнівської районної бібліотеки для дітей (Чернівецької області)

Косюк Оксана

Історія та сучасний стан Луцької міської центральної бібліотеки для дітей

Журавель Ольга

Історія Центральної районної бібліотеки м. Ковеля Волинської області

Мазуренко Галина

Розвиток Центральної районної бібліотеки м. Козятини Вінницької області на початку ХХІ ст.

Цироніна Ганна

З історії діяльності відділу обробки документів та організації каталогів
Чернівецької ОУНБ ім. М. Івасюка

Наукове видання

**Звітна наукова конференція викладачів,
аспірантів, співробітників і студентів РДГУ,**

2012 р.

Секція

«Актуальні проблеми бібліотекознавства і бібліографії»

Редакційна колегія:

Жук В. М. — відповідальний редактор

Члени редколегії:

Швецова Г. М., Міляевич І. В., Трачук Л. Ф.

Відповідальний за випуск:

Жук В. М.

Підписано до друку 10.09.2012

Формат 60x84/16

Умов. др. арк. 4,7. Тираж 100 прим.

Редакційно-видавничий відділ

Рівненського державного гуманітарного університету

33028, м. Рівне, вул. С. Бандери, 12